

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

IV/166-5/2016

Ügyszám: IV/166-4/2016.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Köszönöm, hogy lehetőséget biztosítottak hiánypótlásra, beadványom nem egyértelműen megfogalmazott részeinek tisztázásra. Panaszomat az alábbiakkal szeretném kiegészíteni, pontosítani.

Érkezett:

2016. MÁJ 02.

Pályázat:

Melléklet:

1. A panaszt a törvényt támadó részében a főttkári tájékoztatóban hivatkozott alkotmánybírósági határozatok ellenére is fenntartom, mert úgy látom, hogy panaszom olyan vonatkozásban veti fel a jogegyenlőség sérelmét, amit sem a 3001/2015. (I. 12.) AB határozat, sem a 3176/2015. (IX. 23.) AB határozat nem bíralt el. A két döntéshez vezető bírói kezdeményezések ugyanis az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény 8. § (4) bekezdés a) pontjának feltételtűzését önmagában támadták. Ezzel szemben az én esetemben, érdemi támogatással rendelkező független jelöltként esélyegyenlőségem sérelmét, későbbi választási indulásaim anyagi ellehetetlenülését nem az okozta, hogy 2% alatti eredmény esetén vissza kell fizetni az egyéni indulónak járó kampánytámogatást, hanem az, hogy

a) a törvény nem biztosított mérlegelési lehetőséget, amely alkalmas lett volna az engem a kampányidőszakban a panaszban részletesen leírt módon ért joghátrány figyelembevételére a Magyar Államkincstár, majd a bíróság számára, illetve

b) a pártoknak járó állami támogatás visszafizettetésére vonatkozó hasonló szabályt a törvény nem tartalmaz, így a passzív választójogom gyakorlását ellehetetlenítő versenyhátrány az esetemben az országos listát állító pártok – több esetben nálam lényegesen kevesebb szavazatot szerző – jelöltjeivel szemben állt be.

Ez utóbbi körülmény döntő voltát legegyszerűbben a részletes választási eredmény mutatja meg:

Sorszám	A jelölt neve	Jelölő szervezet(ek)	Képv. érvényes szavazat	%	Képviselő
2	Veres Botond	SEM	371	0.67 %	
5	Szabó Kinga	MRPP	11	0.02 %	
6	Bertha Szilvia Zsuzsanna	JOBBIK	10 588	19.14 %	
8	Szabó Sándor	JESZ	132	0.24 %	
9	Vécsey László József	FIDESZ-KDNP	23 745	42.92 %	☒
10	Bercsényi Zoltán	SMS	303	0.55 %	
11	Oláh Árpád	MCF	52	0.09 %	
12	Sándor István	KTI	223	0.4 %	
14	Gomány Mihály	EU. ROM	9	0.02 %	
15	Kovács Barnabás	MSZP-EGYÜTT-DK-PM-MLP	14 027	25.35 %	
16	Béres József	MGP	85	0.15 %	
18	Rácz Adorján Barnabás	EGYÜTT 2014	217	0.39 %	
20	Gaál István	SZOCIÁLDEMOKRATÁK	121	0.22 %	
21	Uzsokiné Lakó Éva	A HAZA NEM ELADÓ	679	1.23 %	
22	Lengyel Szilvia	LMP	3 544	6.41 %	
23	Herczeg Attila	Független	900	1.63 %	
25	Pikács Pálné	MCP	177	0.32 %	
27	Dr. Penke András Mihály	FKGP	143	0.26 %	

A táblázat jól mutatja, hogy egy extrém módon sokszereplős, a nem nagypárti jelöltek szavazatait megosztó választási küzdelemben az ötödik legtöbb szavazatot elért jelöltként egyike voltam annak a mindössze 6 (!) jelöltnek, akik az őket jelölő választók számánál több szavazatot kaptak. Hiába értem el azonban még ilyen körülmények között is jobb eredményt a listaállításuk miatt jelentős, vissza nem fizettetett támogatást kapó pártok közül a JESZ, az SMS, a KTI, az EGYÜTT 2014 és a KTI jelöltjeinél, ők velem ellentétben a kampánytámogatásuknak nem egészét, hanem csak egy részét voltak kötelesek visszafizetni.

Felhívom a Tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét arra is, hogy a kérdés a független jelöltek esetén általában, az országos statisztikákkal alátámasztva is egyértelműen és meghatározóan érinti a választáson való induláshoz az Alaptörvény XXIII. cikkében biztosított jogot. A 2014-es választáson a választókerületek számának csökkentése ellenére is igen sok, 1531 jelöltből összesen 39 független jelölt tudott elindulni, míg az általuk megszerzett szavazatok átlagos aránya 0,26%-os volt. Számukra a pártoknak járó kampánytámogatás értelemszerűen nem volt elérhető, így vagy állami támogatás nélkül kampányoltak (ami szinte leküzdhetetlen versenyhátrányt jelent) vagy igénybe vették, de eredményük alapján hozzám hasonlóan kivétel nélkül vissza kellett fizetniük a támogatást.

Elmondhatom ugyan magamról, hogy az ország egyik, ha nem a legsikeresebb független jelöltje voltam, de ezek a számok valójában azt jelentik, hogy a pártok erőteljes és kockázatmentes állami támogatásával a pártkereteken kívüli sikeres szereplés az országgyűlési választáson lényegében ellehetetlenült. Hiába indulhatnak elvileg függetlenek is a választáson, a szabályozás és a támogatási rendszer ahelyett, hogy segítené őket és valamilyen módon kompenzálni igyekezne a szervezeti háttér hiánya miatti hátrányukat, valójában csak növeli azt és kizárja, hogy hosszabb távon komoly szereplői maradhassanak a politikai versenynek. Ebben pedig az általam állított alapjogsérelmeknek döntő szerepe van.

2. A 3001/2015. (I. 12.) AB határozat [28] pontja szerint „[m]inden jelölt előre tudhatja, ha nem éri el a választók egy meghatározott részének támogatását, a kapott anyagi juttatást elveszíti. Az állam a támogatással azt kívánja elérni, hogy a jelöltek esélyt, és az állami támogatás szintjén egyenlő esélyt kapjanak a választók hatékony megszólítására és meggyőzésére. Ha ezzel az eséllyel valamely jelölt nem tud élni, a támogatást elveszíti ugyan, de passzív választójogát a választási eljárás során gyakorolhatta.”

Az általam felvett és felhasznált kampánytámogatás visszafizettetése a panaszomban és az 1. pontban kifejtettek szerint éppen azért sérti Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében elismert jogegyenlőséget és a választójognak az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdésében elismert egyenlőségét, mert ez az egyenlő esély esetemben a rugalmatlan visszafizetési szabályt megállapító törvényalkotó és az alkotmányellenesnek bizonyult plakát-elhelyezési korlátozást megalkotó jogalkotó döntései miatt nem érvényesült.

Az Alaptörvény XXIII. cikkében biztosított jogom sérelmét így az AB döntésből fentebb követelményként idézett előreláthatóság hiánya okozta, ami összefüggésben áll az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén alapuló jogbiztonság követelményével is. Úgy érzem, azzal, hogy a jog pontos betartása érdekében állásfoglalást, jogi értelmezést kértem az választások jogi hátterének biztosításával megbízott szervezettől, az Országos Választási Bizottságtól, a vonatkozó jogszabályok megfelelő értelmezéséről annak érdekében, hogy jogkövető magatartást folytathassak a kampányom során, mindent megtettem annak érdekében, hogy előre lássam a kampánytámogatással kapcsolatos döntésem következményeit.

A törvények vagy törvények egymásra hatásának hivatalos értelmezésében bekövetkezett változás azonban megváltoztatta a kampánytámogatási szerződések teljesítési esélyét, azaz olyan alapvető módosulás, mely miatt minden olyan állam és állampolgárok (képviselőjelöltek) közötti szerződést felül kell

vizsgálni. Az Alkotmánybíróság 3065/2014. (III.26.) AB határozat alapján megváltozott a politikai plakátok elhelyezésének szabálya, mely a választópolgárok tájékoztatásának alapvető formája.

3. Szeretném végül kiegészíteni az indítványomat az alábbi hivatkozásokkal, amelyek az eddig kifejtettek mellett álláspontom szerint szintén igazolják a támadott bírói döntés alaptörvénysértő voltát:

3.1. Az Alaptörvény 28. cikke szerint „[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” Ez a követelmény ebben az esetben álláspontom szerint nem teljesült, mert a törvény alkalmazása a józan ésszel ellentétes, alapjogsértő eredményre vezetett.

Az ítélet lezárásában a bíróság el is ismeri, hogy „sem a felperes és a Magyar Államkincstár között megkötött megállapodásban foglaltakat, sem az állami szervek, Hatóságok esetleges károkozó tevékenységét nem tehetné vizsgálat tárgyává”. Ez pedig esetemben az Alaptörvény 28. cikkének megfelelő döntést – a szempontomból sajnos mindegy, hogy a jogalkotó vagy a jogalkalmazó hibájából, de – kizárta.

3.2. Az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése szerint „[m]indenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére”. Természetesen tudom, hogy a választási folyamat lebonyolításával megbízott Országos Választási Bizottság, valamint az állam által a választások finanszírozásával és annak szerződéses hátterét biztosító Magyar Államkincstár adott téves szóbeli és írásos tájékoztatással nekem okozott kár miatt külön polgári peres eljárásban kártérítési igényemmel élhetek az érintett szervekkel szemben, és hogy ezen alkotmányos rendelkezésből elsősorban a polgári peres követelésérvényesítés lehetősége fakad. Ugyanakkor önmagában is az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése által védett érték semmibe vételének tartom, ha az állam a saját igényét az általa ugyanazon jogviszony tekintetében elkövetett jogsértést figyelembe nem véve, végső soron az igényérvényesítéssel az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése szerint megítélendő kárt okozva érvényesíti.

Mindezek alapján továbbra is kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a támadott ítéletet semmisítse meg. Az indítvány közzétételéhez hozzájárulok.

Dunaújváros, 2016. április 29.

Tisztelettel,

Herczeg Attila